GELTKHEID. VRTHEID. BROEDERSCHAP.

AO. 1800. NO. 7.

GOUDASCHE COURANT,

wordt uitgegeeven te AMSTERDAM, by JAN WILLEM SMIT, op de Fluweele Burgwal.

WOENSDAG DEN VYFTIENDEN JANUARY.

Bericht van het Hof van Justitie over de voormalige Gewesten Holland en Zeeland in de zaak van de gesententieerde Burgers *van der Hoeven*, *Eykenbroek* en *de Visser*. — Voorgevallene geweehten in het Genaeesche. — Uitrusting van eenige Fregatten te *Portsmouth* enz.

BATAAVSCHE REPUBLIEK

GOUDA *den 14 January.* Ter voldoening aan onze belofte, in onze voorige gedaan, laaten wy hier volgen het *Bericht van het Hof van Justitie over de voormaalige Gewesten Holland en Zeeland*, in de zaak van de gezo nisde Burgers *C van der Hoeven*, *Jan Eykenbroek* en *P. J. de Visser*, by de Wetgeevende Vergadering ingezonden den 12*den* deezer; het luid aldus:

Aan de Eerste Kamer van het Vertegenwoordigend Lichaam des Bataafschen Volks.

BURGERS VERTEGENWOORDIGERS!

Het heeft Ul. goedgedagt, by Besluit van den 24 deezer maand (by ons in den avond van den 26sten daarna) „om aan uwe Vergadering te dienen van berigt en consideratien, of de drie gesententieerden, om wiens welke op Zondag den 26ste deezer furcheance van executie is verleend, alleen zyn gevonnist wegens politicque wanbedryven, of misdaaden tegen den Staat, mitsgaders waar in de straf bestaat, die aan dezelven zoude zyn geëligeerd, met inzending van het geslagen Vonnis, ten einde als dan nader te delibereeren, *of* en *in hoe verre* ter bevordering van het algemeen belang des Vaderlands, eenige remissie van straf, met betrekking tot een of ander der voorgemelde persoonen zoude kunnen plaats hebben."

Steeds genegen om aan uwe bevelen te gehoorzaamen, zullen wy ook in deezen aan dezelven, zoo veel in ons is, trachten te voldoen; maar wy zouden ons aan plichtverzuim schuldig rekenen, indien wy ons daar toe bepaalden:

Onze pligt strekt zig wyder uit, en wy verbeugen ons deeze zoo geschikte gelegenheid te kunnen waarnemen, om aan uwe Vergadering voor te dragen alle de bedenkingen, welke het gebeurde in de Vergadering van het Vertegenwoordigend Lighaam by ons heeft doen geboren worden; alle de bezwaaren, die in 't zelve liggen opgesloten, en de rechtmatige bekommering, tot welke het aanleiding geeft.

Wy zullen dit alles voorstellen met die vrymoedigheid, welke in 's Hofs vertrouwen aan de Hoogste Magt, in alle tyden doorstraald, daar het besef van plichten ons die ook nu inboezemd; — met openhartigheid, daar zy een blyk is van vertrouwen; — met klem, daar 't gewigt der zaak zulks vorderd, — maar tevens met die bescheidenheid, met dien eerbied, welk een goed Burger aan zyne Overheid, ook dan, wanneer hy zich met derzelver beschikkingen bezwaard acht, gereedelyk toebrengt, waarvan wy althans gaarne het voorbeeld geven, en welke de geest der tyden gebiedend vorderd, dat meer dan ooit worden in acht genomen.

En als wy ter zaake treedende, zullen wy ons niet ophouden met de beoordeeling der verzoeken, aan uwe Vergadering ingediend, welke tot niets minder strekken, dan dat het Vertegenwoordigend Lighaam, en dus de representative Souverain tot een object van deszelfs nader onderzoek zoude maaken eene zaak, welke door een Rechterlyk gewysde is afgedaan; deeze Verzoeken leggen de wel nig opgeklaarde denkbeelden der teekenaars te duidelyk aan den dag, dan dat wy die zouden behoeven te ontwikkelen of te wederleggen; hier van dus zullen wy even min, als van andere bedenkingen, welke wy ten deezen opzigte zouden kunnen maaken, spreeken; te minder, daar ook uwe Vergadering, uit besef van dit alles (zoo wy vertrouwen) dezelve Requesten heeft gedecineerd en geweezen van de hand.

„Dan het behaagde Uwe Vergadering tevens te besluiten om te verleenen provisioneele furcheance van executie, *dat soodanige Sententien, als door deezen Hove op den 26sten deezer maand, zouden kunnen worden ter executie gebragt* ten opzichte van *personen*, uit hoofde van politicque wanbedryven of misdaaden tegen den Staat by deezen Hove gedecineerd te verwyl al verder goedgevonden wierd en verstaan, den Presidént uwer Vergadering te verzoeken, om aan dezelve een voordragt te willen doen, hoedanig op de meest gepaste wyze zoude kunnen worden onderzogt, of 'er termen voor dezelve voorhanden waren, om aangaande die persoonen, welke uit hoofde van politique misdaaden alhier zyn gedecineerd, een favorabel besluit te nemen"

En het is op dit Besluit, 't welk ten zelfden dage door de *Tweede Kamer* bekrachtigt, en in een Decreet veranderd is, dat ons Vertoog betrekking heeft.

Ja, Burgers Vertegenwoordigers! wy willen U geenzins overtuigen, dat, toen wy van deezen uwen wil onderricht wierden, verschillende aandoeningen by ons opkwamen:

Besef van verplichting om een spreekend voorbeeld van eerbiedige gehoorzaamheid aan den dag te leggen, gepaard met het vertrouwen, dat ons eens de gunstige gelegenheid zou geboden worden, om voor de belangens der Justitie op te komen, was alleen in staat ons voor 't ooge blik te doen zwygen.

Zoo het immers waar is, *dat in de volstrekte onafhanglykheid der Rechterlyke Macht, het voornaam Bolwerk der algemeene Zekerheid en Vryheid gelegen is*, — en dit is toch uw gevoelen, Burgers Vertegenwoordigers! — Gyneden hebt de herdenking en betrachting van dit beginsel aan den Agent van Justitie, voor zoo verre zyne werkzaamheden betreft, by zynen lastbrief zoo ernstig aanbevolen, — zoo het waar is, dat alle politique invloed op de Rechterlyke Macht, 't zy rechtstreeks, 't zy zydelings, voor den Staat nadeelig, en voor de Vryheid en Veiligheid van elk Ingezeten gevaarlyk is; zoo het waar is, dat eene onbelemmerde oordeeling van onkrenkbaare gerechtigheid, de sterkste steun der Maatschappy is; en dit alles is boven tegenspraak, — dan ook meenen wy te mogen vaststellen, dat het bedoeld Decreet van furcheance ('t zy met eerbied gezegd) niet geheel met deeze onbetwistbaare waarheden overeenstemd.

Het zy ons vergund hier te plaatzen de woorden van *Vattel*, *Droit de la Nature & des Gens Liv. 1. Ch. 14. § 167.*

„*La Justice se rend au nom du Souverain, le Prince s'en rapporte au Jugement des Tribunaux, et il prend avec raison ce qu'ils ont prononcé, pour le droit et la Justice: La partie dans cette branche du Gouvernement est donc de maintenir l'autorité des Juges, et de faire exécuter leurs Sentences, sans quoi elles seroient Vaines et illusoires, la Justice seroit pas rendue au Citoyens.*"

In de daad, een Souverein behoord zich nimmer te mengen in Rechterlyke zaaken, — Hy is alleen belast met de Wetgeeving; — de uitvoering der Wetten is aan de Rechterlyke Macht opgedragen, en wanneer deeze de toepassing der Wet op het geval, 't welk een onderwerp haarer beoordeeling was, gemaakt heeft, — wanneer deeze den schuldigen, die tegens de Wet aanging, ter straffe heeft verwezen, of den aangeklaagden, wiens onschuld hem gebleeken is, vrygesprooken, dan moet de Wetgeevende Macht daar in berusten; en het is haar niet geoorloofd eenige stremming aan des Rechters Vonnis toe te brengen: — vooral niet op deezen grond, dat het vermeend belang der Maatschappy, 't welk dikwyls met eene zoogenaamde raison d'Etat vermengd word, de vernietiging of verandering van het reeds gewezen Vonnis vorderen zou.

Waar toch zou het heen met de Burgerlyke Vryheid, — waar met de zekerheid en veiligheid? — waar met de gelykheid in rechten, indien de Souveraine Vergadering in elk geval, 't welk door des Rechters Vonnis bestist is, nog zoude mogen nagaan, of deeze beslissing zoodanig als zy is, wel met het belang der Maatschappy strookte, zou dit niet in de daad zyn eene herziening van het rechterlyk Vonnis? zou dit niet eindelyk zeer gevolgen hebben, ja, zou het niet reeds zyn, eene incéénsmelting van Magten, welker gevaar de ondervinding onzer tyden noodeloos maakt voor te stellen.

Neen, de overweging, wat het belang der Maatschappy vorderd, behoord den Wetgever dan bezig te houden, wanneer hy zyne Wetten maakt. — dan moet hy naauwkeurig nagaan, wat dit belang voorschryft, — dan moet hy wikken en wegen, in welke betrekking de misdaad tot de veiligheid der Maatschappy, en tot deeze de straf staat — daar toe behoord vooral in tyden van tweespalt en verdeeldheid (wy erkennen dit gaarne) eene groote maate van wyshcid en voorzichtigheid; — dit echter is des Wetgevers pligt — maar, wanneer hy eene de Wet gegeven en openlyk bekend gemaakt heeft — wanneer hy daar door heeft gerooud die Wet tot een rich snoer, zoo voor elk Lid der Maatschappy in zyn Burgerlyk, als voor den Rechter in zyn Rechterlyk gedrag, te houden dan gesteld, en het alzoo de plicht is van elk Burger te gehoorzaamen, en van den Rechter om den Overtreder te straffen, — dan is het ook voor den Wetgever zelven eene geheiligde verplichting, de Rechterlyke Vonnissen, uit krachte der Wet geveld, te doen eerbiedigen.

Welke Wetten toch zullen immer heilig zyn en betragt worden, wanneer het eenmaal onzeker word, of hy, die dezelve overtreed, de daar by gestelde straf wel ondergaan zal? wanneer elk mag overtreden, dat mag ihnen — niet gegeven, niet of zyn daad tegen de Wet aanloopt, niet of hy ten tyde van 't verrichten zyner daad misdreven heeft, maar, of op 't oogenblik, dat van zyn misdaad ter vollen blykt, en hy daarom reeds ter straffe verwezen is, het belang der Maatschappy wel toelaat, dat hy gestraft worde. Zo het waar is, dat de zekerheid der straffen de beste waarborg voor de naarkoming der Wetten is, en de onzekerheid daarentegen de meeste aanleiding tot overtreding geeft, gelyk dit niet te ontkennen is, dan is zoodanig een gedrag van den Wetgeever, het welk wy thans bestryden, in de daad wreedheid tegen de Maatschappy, en tegen elken volgenden Overtreder.

Ja, Burgers Vertegenwoordigers! welk een schadelyken invloed zou dit niet al verder op Recht en Rechters hebben? welk Rechter zal kunnen besluiten, om zich naar het voorschrift der Wet in het beoordeelen der misdaaden en straffen te gedragen, wanneer hy eens ondervonden heeft, dat de Wetgeevende Magt een Vonnis, uit krachte der Wet door hem gewezen, heeft vernietigd, ja zelfs maar opgeschort, op grond, dat het belang der Maatschappy niet toeliet, zoodanig te straffen, als 't Vonnis meedebragt. Wanneer hy dierhalven in eene aangevallige bekommering geraakt, of niet ook weder in 't geval, 't welk hy thans beoordeelen moet, het zelfde plaats heeft; zal hy dan straffen? — zal hy vryspreeken? — zal hy vonnissen, en zal hy het geveld Vonnis ter goedkeuring aan den Wetgeever zenden, opdat deeze zou kunnen beoordeelen, of het belang der Maatschappy eenige verandering voorschryft? — wat hy ook kieze, zyne Vryheid is hem benomen — ook hieromtrend is opmerkenswaardig, het geen *Vattel* zegt:

„Dans tous les Etats bien reglés, dans les pays, qui sont un Etat veritable, „les Tribunaux ordinaires jugent les Procès du Prince, avec autant de liberté, „que ceux des particuliers."

Hebben wy nodig, Burgers Vertegenwoordigers! de ongelyke bedeeling van Recht, welke van dit alles het noodzaaklyk gevolg zyn moet, meerder aan te dringen? — behoeven wy het wankelbaare van al wat heilig is, de stuiking van alle maatschappelyke banden en verbindenissen, de woelingen der Boozen, en dus den ondergang der Maatschappy, als zoo veele natuurlyke uitvloeisels eener eerste dwaaling, naar waarheid af te schilderen?

Neen, dit alles kan aan het doorzicht uwer Vergadering niet ontglippen, en wy kunnen ons dus gerustelyk onthouden van een verder beroog.

De bedenking dierhalven, of het belang eener Maatschappy, om staatkundige redenen toelaat de beschikking eener Wet, die in werking is en blyft, op Gevoegen wyze te passen, geeft den Souverain (het zy met den diepsten eerbied gezegd) geene vryheid, om op de Rechterlyke Magt eenen zydelingschen invloed te oefenen.

Zo al eens zoodanige staatkundige reden, (welker gewigt, dit moeten wy erkennen, ons Rechterlyk oog niet doorzien kan) vorderden, dat de een of andere misdaad in 't geheel niet, of op een andere wyze gestraft wierd, dan de Wet den Rechter voorschryft, of vry liet, dan word het des Wetgeevers taak, om op nieuw te onderzoeken, of de gegeevene Wet al of niet nuttig zy in 't vervolg? of ook veranderde tydsomstandigheden verschen, dat de Wet ingetrokken, verzagt, verzwaard of verzagt worde. Dit staat hem vry niet alleen, maar dit schryft zyn pligt hem voor; — En de Rechter zal zich ook dan weder naar zynen uitgedrukten wil in 't vervolg gedragen.

Maar zo lang de Wet stellig spreekt en gebied, zoo lang zyn zy, die 'er tegen aangaan, misdadig. — Zo lang moet de Rechter den Schuldigen straffen. — Zoo lang moet de Wetgeever de toepassing dier Wet ongestoord doen werken. — Zo lang moet hy der Justitie haaren vryen loop laaten — en geene voorwendsels zyn genoegzaam, geene redenen bondig, om daar aan de minste krenking toetebrengen.

Hier mogen wy ons beroepen op eene Staatsresolutie gevloeid uit de pen, ten minsten uit het brein van den Raadpensionaris *Jan de Wit*; zy is van den 20 December 1653. — Hier by wierd aan de Erfgenaamen van *Hogerbeets* zekere jaarlykse rente toegestaan, met deeze nadrukkelyke byvoeging: „dat zulks geschiedde uit hoofde der indemniteit, aan *Hogerbeets* door de Stad *Leyden* besproken, en meerder, dat door deeze Resolutie geen de minste præjudice zou worden toegebragt aan de Sententien in de jaaren 1618 en 1619 gewezen, alzo het der openbaare rust en veiligheid aangelegen was, dat deeze allen bleven in haar geheel"

Wanneer wy ons den geest van den toenmaaligen tyd ingaan, dan is 'er geene andere rede uit te denken van die bevoeging, dan het nadeel, 't welk de Staats-Vergadering oordeelde, dat voor de Maatschappy dit het vernietigen van Rechterlyke Vonnissen noodwendig moest gehooren worden. Ja, wy kunnen ons beroepen op het gevoelen van het Vertegenwoordigend Lighaam zelve, by de algemeene Amnestie in den voorgaanden Jaare verleend, zoo zigtbaar aan den dag gelegd.

Wat toch kan de reden geweest zyn, dat zy, die reeds gevonnisd waren, niet in de Amnestie begrepen wierden, maar zich ter verkryging der gratie, welke aan allen anderen van zelfs wierd aangeboden, bepaaldelyk moesten adresseeren? Zeker geene andere, dan om de auctoriteit van Rechterlyke gewysdens, met welke het lot der Maatschappy in een zoo naauw verband staat, hier in het geringst te verkleinen.

Maar heeft het Vertegenwoordigend Lighaam deere wyze beschikking verordend, deeze omstandigheden in 't oog gehouden, toen herzelve eene algemeene vergiffenis van by de Wet bedoelde misdaaden, aan alle misdadigers schonk, toen dus de Wetten, daar tegen geëmaneerd, door eene tegenovergestelde Wet, als 't ware, wierden te niet gedaan, hoe veel te meerder reden is 'er dan niet, om van de wysheid dier Vergadering te verwagten, dat zy nimmer zal kunnen besluiten, om omtrend een of ander overtreder der Wet, tegen wien reeds een Rechterlyk Vonnis is vastgesteld, die Wet te doen zwygen, of haare beschikking te verzagten; daar toch die zelfde Wet in volle kragt blyft, en nog op meer anderen, welke van dezelfde misdaad beschuldigd zyn, moet worden toegepast.

En na deeze voorstelling achten wy het onnoodig deeze onze algemeene bedenkingen nader aan te dringen. — Het tot nu toe voorgedragen zal genoegzaam zyn, om uwe Vergadering van derzelver justheid, zoo wel als van de gegrondheid onzer bezwaaren, en de rechtmatigheid van onze bekommering; te overtuigen; en wy eindigen dus ten deezen opzichte in het volste vertrouwen, dat wy nimmer in 't vervolg redenen zullen hebben, om uwe Vergadering met onze vertoogen, betrekkelyk de onafhangelykheid der Rechterlyke macht bezig te houden, en alzo op dit ons Gemeenebest niet meer zal kunnen toegepast worden, 't geen in de Proclamatie van den 12 Juny 1798 uit *Cicero* is overgenomen, dat het een zeker voorteken is, van den aanstaanden val der Gemeenebesten, wanneer de Justitie zelve openlyk beschimpt word, Banneliugen eigendunkelyk terug keeren, en Vonnissen tegens misdadigen gewezen, en zelfs aanhangige twistgedingen tegens hun, die van misdaad aangeklaagd zyn, vernietigd worden.

En alnog overgaande tot de beschouwing van Ul. Besluit, op den 24sten l. l. genomen, hebben wy gemeend daar aan deezen zin te moeten hegten — dat het

van ons gevorderd Bericht zich hier toe bepaalen moest — of nemelyk „de drie „gefententieerden omtrent welken op Zondag den 22*sten* deezer furcheance van „Executie is verleend, alleen zyn gevonnisd wegens politicque wanbedryven of „misdaaden tegen den Staat; mitsgaders, waarin de ftraf beftaat, welke hun zoude „zyn geïnfligeerd", terwyl de verlangde confideratien, naar ons oordeel, betrekking hebben tot de vraag, welke uwe Vergadering zich by dat Befluit voorbehouden heeft te onderzoeken, — *of* en in *hoe verre* „ter bevordering van 't algemeen „belang des Vaderlands, eenige remisfie van ftraf, met betrekking tot een of ander „der voornoemde Perfoonen, zou kunnen plaats hebben."

Terwyl wy in 't voorbygaan moeten aanmerken, dat dus dit Befluit ons is voorgekomen te zyn eene uitbreiding of liever beperking van hetgeen uwe Vergadering op den 22*sten* deezer tot een onderwerp van onderzoek fcheen te hebben willen maken.

Wat nu het Bericht zelve aangaat, zal het niet ondienftig zyn uwe Vergadering te herinneren, dat door dezelve op den 22 November 1798 is genomen een Befluit, 't welk ten zelfden dage by de *Tweede Kamer* bekragtigt en in een Decreet veranderd is — houdende „dat uwe Vergadering met ontzetting en verbazing „trevens gehoord hebbende de Voordragt van 't Uitvoerend Bewind, waarby 't „zelve kennis geeft van de ontdekking *eener fnoode en alleszins verderflyke zamen„zweering* onder een aantal misnoegde en kwalyk gezinde Ingezetenen deezer Repu„blicq, welke niets minder ten doel gehad heeft, dan om door eene totaale om„keering van de tegenwoordige Conftitutioneele orde van Zaken, de verbryzelde „Zetels van het Schrikbewind weder opterichten, en het Bataafche Volk terug „te brengen tot dien heilloozen ftaat van verwarring en overheerfching, waar „uit het op den altyd gedenkwaardigen dag van den 12 Juny deezes Jaars, zoo „gelukkig is verlost geworden, en tevens berigt, dat eenige Perfoonen, op hun„nen last, door den Agent van Inwendige Policie, zyn in verzekering genomen."

Al verder, na verfchillende overwegingen, in het Befluit zelve te vinden, onder anderen goedvond „dat het Uitvoerend Bewind, in naam van het Bataafche Volk, „zou worden gemachtigd en gequalificeerd, gelyk 't zelve gemachtigd en gequa„lificeerd wierd daarby, om *in het gevaar, waarin het Vaderland zich in dat oogen„blik beyond, ter verdere opfporing der plaats hebbende zamenzweering, mitsgaders tot „ontdekking en teregtftelling van de Hoofden van en Deelnaemers aan dezelve, alle zoo„danige buitengewoone maatregelen te neemen en meſures daar te ftellen, als dezelve „tot behoud en redding van den Staat zouden oordeelen noodzaakelyk en dienftig te wee„zen, en met één woord om toe te zien, dat geen het minfte nadeel aan den Staat „wierde toegebragt:"*

Als mede „*dat de Perfoonen, die door het Uitvoerend Bewind reeds als verdagt aan „deeze zamenzweering deel gehad te hebben, waren gearresteerd, voor deezen Hove, „als hunnen competenten Rechter, mids daar voor te zamen zynde, zouden worden te „recht geſteld*"

Na dat wy van 't zelve Decreet kennis hadden bekomen, qualificeerden wy den Procureur Generaal om de geartesteerde Perfoonen, onder welken zich mede bevond *P. J. de Viſſer*, een der drie Perfoonen, tegens welken thans door dit Hof eene Sententie geveld is, over te nemen, en te custodieeren: terwyl wy al verder na examen der informatien en andere Stukken, den Procureur Generaal, op zyn verzoek, tegen zommigen derzelven, onder anderen, den gemelden *P. J. de Viſſer*, verleenden Mandament Crimineel.

Naderhand wierd ons door het Uitvoerend Bewind tot onze informatie en narigt gezonden, het Decreet door het Vertegenwoordigend Ligchaam op den 1 December genomen, waarby bepaald wierd, „dat de toen laatst gearresteerde Perfoonen „verdagt van mede deel gehad te hebben aan de onlangs ontdekte zamenzweering, „mitsgaders alle die verder ter dier zaake zouden worden gearresteerd, voor zoo „verre zy Ingezetenen mogten zyn van de voormalige Gewesten Holland en Zee„land, voor deezen Hove zouden worden terecht geſteld"

En het was op dien grond, dat wy geene zwaarigheid maakten, om, toen de Procureur Generaal ons te kennen gaf, dat volgens de Stukken, welke hy exhibeerde, aan de verderflyke machinatien tegen de veiligheid van den Staat en de Correspondentie daar inne gehouden, onder anderen ook deelgenooten waren *Jan Eykenbroek* en *Cornelis van der Hoeven*, beiden zich toen te *Parys* onthoudende (en tot welke, als zynde de twee andere Perfoonen, welker zaak door eene Sententie van deezen Hove is afgedaan, wy ons bepaalen zullen) tegen deeze de door hem Procureur Generaal verzogte Mandamenten Crimineel te verleenen.

Er verlieo intusfchen eene geruime tyd, voor het mogelyk ware, deeze Mandamenten aan de twee gemelde perfoonen, welke zich by continuatie te *Parys* bleven onthouden, te exploiteeren, waarom ook de Procureur Generaal ons op den 1 April deezes jaars te kennen gaf, dat, hoe zeer hy meende aan den eenen kant, dat, daar de misdaad deezer perfoonen, eene zeer naauwe betrekking had met die der overige Gevangenen, en dus de eventueele gevangenneeming en daar op moetende volgen Examina, een groot licht over alle de geïnteresteerde Criminele Procedures zouden moeten verfpreiden, de dienst der Juftitie alleszins vorderde, dat *in deze niet met précipitance* wierde te werk gegaan, hy echter aan de andere zyde confidereerde, dat eene richtige Adminiftratie van Juftitie niet kon gedoogen, dat de zaaken der andere Gevangenen boven maate fleepende zouden blyven, ons uit dien hoofde voorftellende, dat wy hem eenen bekwaamen tyd zouden voorfchryven, na afloop van welke hy gerustelyk aanftalte zoude kunnen maaken, om aan ons, in conformité van het 3 Art. van het Reglement van 10 October 1798, de nodige voordragt in de zaaken van hun die reeds gevangen waren, te doen, by aldien gemelde *J. Eykenbroek* en *C. van der Hoeven*, die reeds door 't Franfch Gouvernement waren gearresteerd, door hetzelve aan het Uitvoerend Bewind van dit Gemeenebest, niet zouden zyn overgegeven. — Deezen Termen bepaalden wy, — Dan op den 12*den* dier maand door den Procureur Generaal zynde onderricht van de dadelyke overgave der gemelde Perfoonen en hunne vervoering naar herwaards, hielden wy deze Refolutie voor vervallen.

Na vervolgens alle de Gevangenen verfchillende reizen te hebben gehoord, en alle de Stukken tot derzelver zaak betrekkelyk te hebben geëxamineerd, authorifeerden wy den Procureur Generaal op den 26 July om tegens meergemelde *Jan Eykenbroek* en *Cornelis van der Hoeven*, in extraordinair Proces op de bewyzen recht te vragen, en te dienen van zynen Crimineelen Eisch en Conclufie. — Terwyl wy den Gevangen *P. J. de Viſſer* ontvongen in een ordinair Proces, mids defenfie doende *ex carceris*, — welke laatfte echter, toen hem zulks door onze Commisfarisfen wierd aangezegd, declareerde, *dat hy niet verkoos te procedeeren over de beſchuldigingen tegen hem door den Procureur Generaal ingebragt, en gedurende dien tyd in Gevangenisfe te blyven, eenmaar liever als nog wilde confesfeeren*, gelyk wy dan ook, na dat het laatfter was gehoord, den Procureur Generaal hebben geauthorifeerd, om op dezelfs Confessie Recht te vragen, en den Gevangen zelfs, blykens zyne Sententie, die wy tevens de twee andere, ingevolge uwe begeerte, hier nevens voegen, op die zyne confessie hebben gecondemneerd; —— terwyl wy tegen *J. Eykenbroek* en *C. van der Hoeven*, na eene genoegzaame en op hun verzoek zelfs verlengde tydsbepaaling, tot het dienen hunner defenfie te hebben vergund, op de ftukken en bewyzen in extraordinair Proces hebben recht gedaan.

Dit hebben wy gemeend, tot meerdere opheldering der geheele zaak aan Uwe Vergadering te moeten voordragen, terwyl uit de Sententien zelve, niet minder als uit die Voordragt, de aart der misdaaden, en daarenboven de ftraffen, tot welke de Schuldigen verweezen zyn, ten vollen blyken.

En hier meede dit Bericht voor geëindigd houdende, moeten wy nog eenige oogenblikken ftilftaan by het gewigtigst gedeelte van uw Befluit, waar by gy ons confideratien over de voorgeftelde vraag begeerd.

Dan, Burgers Vertegenwoordigers! hier betuigen wy ons ten uiterften verlegen, wat aan uwe Vergadering voor te dragen.

Hoe toch kunnen wy, die als Rechters deeze zaak behandeld hebben, en dus naar aanleiding niet alleen van de door of van wegens de Gevangenen zelve voorgeftelde defenfie, maar daarenboven ex officio hebben moeten letten op al 't geen te letten ftond, nu, na 't vellen der Sententie, na dus ons Rechterlyk begrip te hebben kenbaar gemaakt — hoe kunnen wy, uit ons zelve, eenige confideratien vinden, welke tot remisfie van ftraf dienen zouden? — hadden de Gecondemneerdens zich aan het Vertegenwoordigend Ligchaam tot het bekomen van eenige Gratie vervoegd; hadden zy de gronden, op welke zy meenden die te kunnen inroepen en verwagten, daarby opengelegd; — dan zouden wy de waarde derzelve kunnen ragaan en beoordeelen, en deze onze beoordeeling aan uwe Vergadering opgeven, en zouden ons dan gelukkig rekenen, indien wy U tot Gratie konden adviseeren

Maar nu, waaruit zullen wy nu onze confideratien ontleenen? — zullen wy die ontleenen uit de Publicatie van den 19 July 1798? — zullen wy die trekken uit het Rapport van Uwe Gecommitteerdens op de Juftificatoire Memorie van het Intermediair Uitvoerend Bewind, welks gronden door Uwe Vergadering, blykens de Proclamatie van den 10 October 1798, zyn goedgekeurd? — zullen wy die moeten zoeken in de Proclamatie van den 23 November 1798, wegens de ontdekte zamenzweering tot omverwerping der Conftitutioneele orde van zaaken, en dus juist wegens de misdaaden, om welke de bewuste Perfoonen gevonnisd zyn? zullen wy eindelyk die kunnen ontdekken in het Rapport Uwer Gecommitteerdens omtrent eene te verleenen Amnestie, waar mede zich ook Uwe Vergadering, blykens de Publicatie van den 15 December 1798, ten vollen geconformeerd heeft, en waarby juist de wanbedryven, welke hier in aanmerking komen, van de Amnestie zyn uitgefloten? Deeze ftukken zeker behelzen geen confideratiën van dien aart, daar integendeel dit allen de misdaaden der Gefententieerden en hunne Medeftanders als hoogst verderflyk voor de Maatfchappy befchouwen. — Of dus het belang van die zelfde Maatfchappy op dit oogenblik zou kunnen bevorderd worden, met aan een of ander der bedoelde Perfoonen eene mindere ftraf op te leggen, dan de Rechter heeft mogten toewyzen, is eene zoo tedere vraag, dat wy ons niet durven vermeeten, dit juist te kunnen beantwoorden, en wy zullen even daarom ons daarvan onthouden.

Dit intusfchen vorderd onze plicht, dat wy Uwe Vergadering ook hier herinneren de algemeene bedenkingen, welke wy in het eerfte gedeelte deezer Misfive de vryheid nam u voor te dragen, en welker toepasfing ook hier van gewigt is.

Wy erkennen gaarne de bevoegdheid van het Vertegenwoordigend Ligchaam, om, na ingenomen confideratien en gunstig bericht van den Rechter, aan Gecondemneerdens zoodanige Gratie te verleenen, als hetzelve, daartoe aangezogt zynde, in zyne wysheid oordeeld te behooren; maar wy nemen de vryheid aan te merken, dat de remisfie van ftraf, in dit geval, niet zou zyn het verleenen van Gratie, op billyke en door de Gecondemneerdens voorgedragen gronden, welke zy, hoe zeer zy hunne misdaad belyden, tot verzagting van hun lot meenen te kunnen doen ftrekken; maar in de daad eene verandering van een Rechterlyk gewysde door de Souvereine Vergadering, op grond van een vermeend belang der Maatfchappy, eene herziening van het reeds gevelde Vonnis, en dus in de daad een Rechterlyk bedryf

En de juistheid deezer overweging zal aan Uwe Vergadering te fterker blyken, wanneer zy het gedrag der Gecondemneerdens, na de verleende furcheance gehouden, befchouwd, — ja deeze fchynen zoo overtuigd te zyn, dat uwe Vergadering eene zoodanige herziening befloten hadde, dat zy (mogen wy de algemeene geruchten geloven,) in hunne Adresfen, waarby zy alle de Stukken, tot hunne verdediging behoorende, hebben gevoegd, geene Clementie, geene Gratie vragen, maar zeggen, *gerustelyk te zullen afwagten de beſlisfing, welke Uwe Vergadering in haare wysheid zal uitſpreeken.*

Eene confideratie mogen wy niet nalaaten voor te dragen: — zy is in onze algemeene bedenkingen aangevoerd — zoo namelyk in de daad het belang van ons lieve Vaderland mogt vorderen, dat politique wanbedryven of misdaaden tegen den Staat of niet, of minder, dan de Wetten voorfchryven, moeten worden geftraft, ('t geen wy by herhaaling moeten betuigen niet te kunnen doorzien,) dan ware het wenfchelyk, dat alle de pofitive Wetten daar tegen geëmaneerd, wierden ingetrokken, of naar dat belang veranderd, ten einde elk Ingezetenen zich op de heiligheid der Wetten zou kunnen verlaaten, en de Rechter gerustelyk haare voorfchriften opvolgen.

Vergunt ons, Burgers Vertegenwoordigers! dit aan te dringen met de woorden van een der geachtfte Schryvers van onzen tyd, *Filangieri*, in zyne *Science de la Législation*.

„Si la grace est juste, la loi est mauvaise, et ſi elle est bonne, la grace est „une violation de la loi, dans le premier cas, il faut abolir la loi; dans le ſecond „refuſer la Grace"

Kragtiger zeker kan deeze waarheid niet worden uitgedrukt: — en is dit waar van het verleenen van gratie in 't algemeen befchouwd, hoe veel te meer is het toepasfelyk op dit geval, waar in, gelyk wy zo even aantoonden, geene gratie zoude verleend worden, maar een Rechterlyk gewysde, op grond van algemeen belang, dat is op den zelfden grond, waar op de Wet rust, door den Souverain veranderd.

Eindelyk moeten wy uwe Vergadering nog voor de geest brengen, en dit is ook reeds in onze algemeene bedenkingen ingevlogten, dat wy, zo in deeze onze Rechterlyke Sententie door het Vertegenwoordigend Ligchaam eenige verandering wierd gebragt, niet weinig verlegen zouden zyn, naar welke richtsnoer, naar welke algemeene regelen wy, in het beoordeelen van hun, wier misdaaden (zo als zy door den Procureur-Generaal gequalificeerd worden) met die der nu Gefententieerden in eene zoo naauwe betrekking ftaan, zouden te werk gaan.

En hier meede vertrouwen wy, zo veel in ons was, aan de intentie uwer Vergadering te hebben voldaan.

Wy vertrouwen verder in deezen te hebben gehandeld als getrouwe Raadslieden, gelyk onze pligt vorderde, zo onverhoopt ons eenige uitdrukking mogt ontglipt zyn, welke aan uwe Vergadering minder gepast mogt voorkomen, wy verzoeken daar voor verfchoning; terwyl wy te gelyk betuigen, geene andere bedoelingen te hebben gehad, dan door het voorftaan van eene onpartydige en onbelemmerde Rechtsoefening, ook, zoo veel ons mogelyk was, het heil van ons dierbaar Vaderland te bevorderen.

Hier op fmeeken wy af den zegen van den Allerhoogften, in wiens befcherming wy uwe Vergadering aanbevelen. — Heil en Eerbied!

Geſchreven in DEN HAGE *den* 30 *December* 1799. *Het* 5*de Jaar der Bat. Vryheid.*

De Preſident en Raaden in den Hove van Juſtitie over de voormalige Gewesten Holland en Zeeland.

Ter ordonnantie van dezelve, H. A. KREET.

[*In onze eerstvolgende Courant zullen wy de Sententie van* P. J. de Visfer *onze Lezeren meededeelen.*]

ITALIEN.

FLORENCE *den* 21 *December* (1799.) Men vernemt, dat de Generaal *Klenau* te *Sestri* op eenige kleine Vaartuigen 2000 man Troupen heeft ingefcheept, met ordre, om zich by *Genua*, alwaar hy met 2 à 3000 mannen heen marcheerde te ontfchepen. Het eerfte gedeelte der Troupen kwam eerst den 17*den* des avonds, laat ter beftemder plaats aan, zo dat het Corps, 't welk van de Landzyde door den Generaal aangevoerd wierd, dien zelfden dag des morgens door een Corps van 6000 man, zo Franfchen als Genueefche Patriotten, welke een uitval deeden, is aangetast, en na een klein verlies, genoodzaakt is geworden terugtetrekken. — Den 18*den* vereenigde zich de 2000 man met het Corps van de Generaal *Klenau*, en de Vyand weder een uitval doende, wierd nu afgefla gen, en zyn verlies zo aan dooden, gekwetften en Krygsgevangenen, word op 1600 man begroot. De Generaal *Klenau* is nu te *Bare* flechts een myl van *Genua* verfchanst.

ENGELAND.

PORTSMOUTH *den* 27 *December* (1799.) De orders zyn alhier gegeven, om 5 Fregatten, met 32 Stukken en twee met 36 Stukken Canon te Wapenen, ten einde Troupen te efcorteeren. Wy vernemen dat naar *Chatam* en *Plymouth* dergelyke orders zyn afgevaardigd. Deze Fregatten moeten tegens half February gereed zyn. Dus dat eene andere expeditie op het vaste Land, als zeker befloten fchynt te zyn, welke volgens de aart der inrichtingen de grootfte zal zyn, welke ooit in de Engelfche Havens is ondernomen

Dan dit was ook het zeggen der Hollandfche Expeditie

BATAAVSCHE REPUBLICQ.

GOUDA *den* 14 *January*. Uit *den Haag* verneemt men, dat aldaar op laatstleden Vrydag, in den tyd van 60 uuren, uit *Parys* is aangekomen de Burger *Combs*, behoore de tot het Bataavsch Gezandtfchap by de Franfche Republicq; hy moest op gisteren weder vertrekken; men veronderfteld, dat het oogmerk zyner zending zeer gewigtig is.

Door de uitgebreidheid van het voorenftaande ftuk, zyn wy buiten ftaat geftelt onze Lezeren het gewoon Extract uit het verhandelde by 't Wetgeevend Ligchaam te kunnen meededeelen, 't welk echter, even als het overige buitenlandsch nieuws, niet zeer belangryk is; ook hebben wy om die reden eenige Advertentien tot onze volende moeten laaten liggen.

Van Delfzyl word gemeld, dat aldaar de volgende geladen Schepen waaren leggende en gevoerd by de Schippers K. Fransfen, J. Ballum, J. Epkes en W. Elkes, alle van Embden naar Amfterdam; H. Harms, W. B. Jongebloed, J. C. Lint, K. Lucas, L. Poelman, alle van Hamburg naar Amfterdam; A. Hemmes, D. Deddes, J. Wolters en J. Hendriks, alle van Amfterdam naar Hamburg; J. H. Steege, van Amft. na Bremen; H. Elders, van Enkhuyfe naar Hamburg gedestineert.

Volgens bericht uit Batavia in dato 15 Mey 1799, waarby gemeld word, Capt. Godfriet Melm, voerende het Schip *Triston*, den 23 January van daar vertrokken was, om zyn reize naar Bremen te volbrengen, het Schip langs de kust van Java op een zeer borgen klip had geftooten, vervolgens ontdekte zy den 4 February op de hoogte van Faurabaye 2 en twee derde voet water in het ruim, en alzoo befloten de Haven van Grisfé binnen te loopen, ten einde te losfe en het Schip te repareeren, zynde de Zuiker in de onderlagen zwaar beschadigt bevonden, en daarop van de 570 — 1 en 50 — 2 Knasters 218, Knasters aan de meestbiedende verkogt, en na volbragte reparatie de lading weder ingenomen, en uit hoofde van invallende Ooste Wind, den 28 April de route na Batavia moete nemen, alwaar de Capt. wegens bekoomen ruimte weder andere goederen in de plaats gelaaden heeft, en de noodige materialen tot het Schip aangekogt, en daarop den 17 Mey volgens later Brief van dien datum, met volle lading de Rheede van Batavia verlaten, om door de Straat Sunda zyn reis voorttezetten.

By N. BRINKMAN, op de Haven, te Gouda.